

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XVII. Florentina hæreditatis. An hæres putativus, ob inventarium non confectum, vel malè, ad aliquid teneatur de proprio ergà hæredem verum, vel ergà creditores hæreditatis, & legatarios.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

autem ubi agatur de bonis fideicommissis sub-
jectis, quoniam eo ipso, quod vocatus ad fidei-
commissum, sequuta morte gravati, istud agnoscat,
resolutus est omnis titulus, omneque jus, vel posses-
sio defuncti, ideoque filius, vel alter legitimus pos-
sessor, nec quidem temporis momento, defuncti
bona possedisse dicitur, quoniam possedit bona sua
jure proprio, ut bene advertit idem *Castrensis, cons.*
55. l. 1. Ideoque clarum remanet æquivo cum *Cabal.*
cujus auctoritas etiam parvi facienda erat, ut potè
conducticia Consulenti ad pecuniam, seu clientis
oportunitatem; Inanis autem remanet ista questio,
dum in disputationibus in secunda instantia habi-
tis in Rota per alteram partem, doctum fuit de
positiva aditione deducta à quibusdam judicialibus
actis, in quibus imprudenter se enunciabant hære-
des, ut de ista causa habetur *sub tit. de credit. in sup-
plemento.*

De hoc autem Statuto Florentino, ac pluribus
ad ejus interpretationem pertinentibus, & præfer-
tim, an sit favorabile, vel odiosum, & an attendi de-
beat etiam quoad ea, quæ possessori favorabilia
sunt, habetur apud *Magon. decis. Florent. 10. n. 20. &
28. cum seqq.*

In eisdem autem disputationibus in prima in-
stantia habitis coram A. G. super hoc puncto
qualitatis hæreditariæ, prætendebat altera pars
ut hæreditatis aditio inducta etiam esset ex dis-
positione juris communis juxta theoricam *Barb.*
in l. gerit ff. de acquir. hæredit. ex eo quod
actores, adepta possessione castri jure fidei-
commissi, percepissent fructus vivente patre
maturatos, ac etiam collectos, quamvis ab
eodem castro non eductos, & præsertim
quamdam magnam quantitatem lignorum inci-
forum, in quibus notabilior pars fructuum di-
cti castri consistit; Verùm id non videbatur
motivum considerabile, quoniam ut patet ex
deductis sub tit. fideicommissi, præsertim in
Cassan. discurs. 177. sub quaestione est, an fructus
bonorum fideicommissi quamvis maturi, ad-
huc tamen non percepti, neque cum reli-
quo gravati patrimonio commixti, transmitt-
antur ad ejus hæredes, vel potius pertine-
ant ad fideicommissarium, Hinc proinde di-
cebam, quod quicquid sit de unius, vel al-
terius opinionis veritate sufficit, ut à fidei-
commissario id probabiliter, ac non teme-
rè prætendi posset, ad effectum, ut ita di-
cere valeat, quod possedit jure proprio,
quamvis deinde Judex ejus prætensionem mi-
nus subsistentem declaret, dum non exinde
inferri potest ad aditionem, quæ ad effe-
ctum aded præjudicalem, exigit animum cer-
tum, ac deliberatum saltèm ita à lege præ-
sumptum, quando penitus cessante omni al-
io titulo, intraret aliàs delictum, non au-
tem quando idem animus aliam habeat cau-
sam, seu prætensionem, quamvis hæc postea
minus valida detegatur, cum actus agentium
operari non possint ultrà id, quod voluntas est,
ut advertitur in Romana census disc. 11. & ali-
bi, præsertim sub tit. de feud.

disc. 19.

**

Pars II. de hærede.

FLORENTINA

HÆREDITATIS

PRO

MARUSCELLIS

CUM

CASTELLIS.

Responsum pro veritate.

An hæres putativus, ob inventarium non
confectum, vel malè, ad aliquid teneatur
de proprio ergà hæredem vòrum, vel
ergà creditores hæreditatis, & legata-
rios.

SUMMARIUM.

- 1 **F** Alti series.
- 2 **I** Inventarium quando dicatur legitimum, &
bene confectum.
- 3 **D**e personis, quæ citando sunt in confectio-
ne inventarii, ubi de creditibus dubiis, & inces-
sariis.
- 4 **A**n sit citandus cohæres.
- 5 **V**nus ex successoribus potest petere totum, data cau-
satione de restituendo portiones aliis postea veni-
entibus.
- 6 **A**d quid teneatur hæres putativus.
- 7 **Q**uid operetur beneficium inventarii.
- 8 **H**æres gravatus fideicommissio universali non tene-
tur ad inventarium.
- 9 **S**ed quem effectum operetur omisio inventa-
rii.
- 10 **D**e Statuto Florentino tollente beneficium inven-
tarii.
- 11 **A**n mulier restituatur adversus omisum vel malè
factum inventarium.
- 12 **D**e conclusionem, quando inventarium probat ne-
gativam aliorum bonorum.
- 13 **H**æres, vel administrator non tenetur reddere ra-
tiones de pecuniis, quæ brevi tempore obtulerant
in defunctum, nisi constet in ipsum administra-
torem obtulerant.

DISC. XVII.

Defuncto Octavio Castello, credens Eli-
sabetta de Maruscellis ejus neptis, inte-
statam successionem sibi tanquam in
gradu proximiori competere, hæredita-
tem adivit cum beneficio inventarii,
quo, servatis, de jure, vel de stylo servandis, confe-
cto, hæreditatem prædictam spatio novem circiter
mensium possedit, deinde verò ejus avocationem
passa est ab ejusdem defuncti remoto agnato ex
Statuto Florentino præferente agnatos intra octa-
vum, vel respectivè sextum gradum, cognatis, & for-
minis proximioribus, ex iis, quæ de hac eadem cau-
sa habentur in sua materia *sub tit. de successibus*
discurs. 8. Dictaque avocatione sequuta, prætende-
re cepit agnatus, cui hæc successio decreta fuerat,
quod inventarium à dicta Elisabetta confectum, ef-
fret defectivum, ob omisam citationem ipsius, tan-
quam

C 4

De LUCA
de
statamentis
et
cvi
9

quam in dicta successione interessati, atque stante dicta nullitate, inducente actus annihilationem perinde, ac si illud confectum non esset, exinde pro eodem actore scribentes inferebant, quod resultaret mala praesumptio occultationis deducta ex text. in *l. fin. Cod. de jur. deliber.* Praesertim verò quod cum ex libro introitus defuncti constaret ad ejus manus obvenisse scut. 100. m. ex libro autem, seu partitis exitus constaret exiisse solum 50. m. reliqua 50. m. dicebatur praesumi remansisse in haereditate, atque ad ipsam Elisabetham haereditatis detentricem devenisse; Quare desuper de meo iudicio ex parte dictae Elisabethae, ejusque filiorum, etiam pro veritate, requisitus.

Respondi, vanam, nullique probabili fundamento innixam esse hujusmodi praetensionem; Tum quia praetensus inventarii defectus nullam in facto habebat subsistentiam, sed illud validum, ac legitimum censendum erat; Tum quia, ubi etiam illud esset defectivum, quinimò omnino neglectum esset, adhuc tamen omisso, nullius considerationis in proposito esset, absque aliis extrinsecis sufficientibus occultationis bonorum probationibus, ideoque discursum distinguebam in duas inspectiones; Primum scilicet super validitate inventarii; Et secundò super effectibus ex invaliditate, vel totali omissione in proposito resultantibus, quamvis, unum vel alterum admittendum esset.

Quoad primum dicebam, quod legitimum esset inventarium, utpotè confectum cum omnibus illis solemnitatibus, quae de more, seu stylo regionis adhiberi solent, quod sufficere, (sic èt in scrupulosa juris dispositione aliquid plus requireretur) habetur apud *Capy. decis. 101. numer. 3. Amendol. ad Franch. decis. 124. in fine. Cavaler. decis. 508. numer. 7. decis. 331. numer. 14. par. 5. rec.* Licet enim Rota antiqua, nimis rigidè admiserit inventarii nullitatem ob omisam aliquam scrupulosam solemnitatem; Nihilominus juxta æquior sententiam, ubi non constat id ex dolo, & fraude positiva gestum esse, recipiendum non est, ut apud *Duran. decis. 287. numer. 17. & 18. & decis. 202. numer. 6. & 7. par. 11. rec. & in aliis.*

Et nihilominus in praesenti nullus aderat solemnitatum defectus, quoniam unicus, qui ex parte actoris deducebatur, ejus omisae citationis, nec theoreticè, nec practicè aliquid probabile fundamentum habebat; Textus enim in dicta *l. finali Cod. de jur. de lib. & in §. hinc nobis cum sequen. autb. de haered. & falsid.* ubi forma confectiois inventarii praescribitur, citari debere disponit creditores, ac legatarios, & fideicommissarios certos nominatim, incertos autem per proclama; Nullibi autem cautum reperitur, ut citari debeat æmulus, qui aspirare praetendat ad successionem privativè ad conficiendum inventarium, & in ejus exclusionem; Quinimò etiam respectu creditorum, & legatariorum de quibus dicta jura disponunt, quaestio est, an creditores dubii, seu conditionales, vel litigiosi, nominatim citandi sint, vel potius quoad eos sufficiat citatio generalis per proclama. seu per edictum, magisque communis, & vera videtur hæc secunda opinio, ut citatio generalis sufficiat ex plenè deductis per *Giovagn. conf. 19. & 20. lib. 2. & Rot. dicta decis. 202. par. 11. rec. Andreol. controu. 122. numer. 3.* Multò igitur magis in casu controverfo, sufficere dicebam citationem generalem, cum oppositor non esset, neque creditor, neque legatarius, vel fideicommissarius, sed praetensus successor contra dispositionem juris in vim Statuti, quod hæres conficiens inventarium, utpotè habens fundatam intentionem in dispositione

juris communis, probabiliter credere poterat in praesenti non intrare ex fundamentis, de quibus dicto *disc. 8. de success.*

Atque si hæres in parte, sciens habere eohæredem jam adeuntem, vel adire volentem, non teneatur illum citare, neque ex hoc defectu inventarium impugnari potest, ut ex *Monicul. de inventario, & aliis habetur apud Oberr. de citat. tom. 3. capit. 15. numer. 455 Duran. dicta decis. 387. numer. 37.* Multò minus tenebatur provocare æmulum, ita ut neque jure cautum sit, citandum esse illum, quem certum esset ex dispositione juris communis coæquale jus in successione habere, quoniam credere, vel sperare poterat eum nolle adire, ita ut ex beneficio juris non decrescendi totam haereditatem obtineret, ideoque non tenebatur dormientem excitare.

Undè quando plures ad eamdem successionem vocati sunt, unus verò comparet, & alii non (quicquid plerique dubitent) inolevit praxis de qua apud *Surd. conf. 359. numer. 15. cum sequen. apud Duran. decis. 448. Perusinar. integrationis 10. Junii 1648. coram Rois inter suas decis. 374. & in aliis*, ut comparens ad totum admittatur, praestita cautione de restituendo alii venientibus eorum viriles, absque eo quod teneatur eos citare, seu aliàs provocare; Multò minùs provocare cogendus erat eum, quem probabiliter credere poterat extraneum, nullumque jus in haereditate habentem.

Sed quatenus etiam iste defectus esset legalis, vel alter substantialis concurreret, ex quo de juris censura, nullitas resultaret; Adhuc tamen, assumendo aliam inspectionem dicebam, nullum exinde resultare effectum praesudiciale, quoniam non potest esse majoris operationis nullum, quam nihil; Cum igitur nullo penitus confecto inventario per hæredem bonæ fidei putativum, nulla per eum incurratur poena, neque ex hoc hæres verus aliquam contrà cum acquirat actionem, multò minùs, ubi inventarium confectum est, sed minùs validè; Nulla siquidem in jure reperitur indicta poena hæredi putativo, inventarium conficere negligenti, cum solum in jure dispositum sit, eum teneri restituere vero hæredi id, quod extat, vel dolo, & mala fide consumptis, seu aliàs possidere desit, ita ut de bona fide consumptis, seu aliàs citrà malam fidem, & delictum peremptis, nullam rationem reddere teneatur, ut hoc eodem *tit. disc. 17. & alibi, & sub tit. de Regalibus* ad materiam officiorum *disc. 1.*

Ratio est clara, quoniam dictum jus novissimum in *l. finali. Cod. de jur. de lib. & in autb. de haered. & falsid.* non inducit præceptum hæredibus, ut omnino inventarium conficere debeant, aliàs eos delinquentes, ac punibiles declarando, sed solum in eorumdem hæredum gratiam introduxit hoc beneficium, tanquam remedium praeservativum ab illis malis, ac praesudiciis, quibus aliàs de jure antiquo, medio, & novo, hæres subiacebat post annum ad deliberandum, tam confusionis actionum, quam obligationis in solidum, & de proprio quoad creditores & legatarios; Idèoque, ubi hæres hujusmodi beneficio uti negligit, tunc quasi quod beneficia in invitum non conferantur, aliud exinde non resultat, nisi quod illo non potiatur, sed remaneat in illis terminis, in quibus hæres erat, antequam dictum jus novissimum prodiret, quo attentò, hæres putativus hæredi vero, ad aliud non teneatur, nisi ad id, de quo supra.

Hinc proinde, etiam in fortioribus terminis hæredis fideicommissio gravati, qui certò sci èt, se ad haereditatis restitutionem teneri, receptum est, cum obligatum non esse respectu fideicommissarii universa-

verfalis ad inventarii confectionem, neque per illius omiffionem amittuntur detractiones legitimæ, & trebellianicæ, vel alia de jure competentes, excepta falciidia; Ex ea ratione, quod dictum jus noviffimum obligat folùm ad folidum erga creditores & legatarios, fub quorum nomine veniunt etiam fideicommiſſarii particulares, ut in ſua materia ſub tit. de detractionib. diſc. 25. & in aliis.

Solus autem præjudicialis effectus, qui ex inventarii omiffione, vel mala confectione rezultare folet, videtur ille malæ præſumptionis, vel ſuſpicionis uſurpationis, & occultationis bonorum, quaſi quod ex negligentia in adhibendo ad eò proficuum beneficium, quo communiter hæredes uti ſolent, rezultare videatur quædam lata culpa, feu mala præſumptio redolens dolum, ac malum animum occultationis; Unde propterea aliquorum ſententia eſt, ut in tunc juramentum in litem, quod tamen minus verum dicunt magis communiter DD. de quibus apud Fuſar. quaſi. 667. num. 17.

Ubi autem ex parte veri hæredis, vel fideicommiſſarii, prætendatur occultatio, cujus indicia, feu præſumptivæ probationes dentur, tunc omiſſio, feu mala confectio inventarii, conſiderabilis videtur, ad effectum, ut etiam minores, ac imperfectæ probationes facilius admittantur, quaſi quod ipſa inventarii omiſſio, vel mala confectio, ſit unum ex adminiculis, feu præſumptionibus; Ideoque in materia detractionum ſapius habetur de præſumptillarum conſumptione rezultante ex aliquibus licet modicis alienationibus, ob dictam alteram malam præſumptionem orientem ex omiſſione inventarii.

Et nihilominus in hac facti ſpecie conſiderabam, neque ad eò rigorosè dictam malam præſumptionem intrare, cum illius fundamentum conſiſtat in culpa lata omittendi id, quod de communi uſu fieri ſolet, & quod verifiſimiliter negligendum non eſt; Hæc autem ratio ceſſat in Civitate Florentiæ, ubi ex jure Statutario, ſublato eſt inventarii beneficium, eoque licet confecto non obtante, hæres tenetur in ſolidum creditoribus, ut per Fannuc. de inventar. par. 6. nu. 137. cum ſequen. & habetur etiam in Romana, ſeu Florentina reſtitutionis in integr. coram Panzurolo deciſ. 82. par. 9. rec. & apud Marin. tom. 2. reſol. 96. & hoc. tit. in Romana pecuniaria del Nero diſcur. præced. unde propterea ceſſante tali beneficio, ceſſant etiam pœnæ, feu malæ præſumptiones per dictum jus noviffimum inducta, quod habetur, ac ſi non extaret, quoniam juſtum non eſt ſubjacere pœnis, dum obtineri non poteſt beneficium, ut bene poſt Caſtrenſ. & alios Fannuc. ubi ſupra num. 138.

Et quamvis ab hoc Statuto excipiantur mulieres, nihilominus, quia exceptatio reſpicit earundem privilegium, & favorem, ratione imbecillitatis ſexus, idcirco dicebam, id non eſſe in odium retorquendum, quoniam inſpectâ etiam juris communis diſpoſitione, quamvis mulier, juxta magis communem, & veram opinionem, non excuſetur ab omnimoda omiſſione inventarii, neque adverſus eam, ex ſola ratione ſexus habeat reſtitutionem in integrum, niſi alia concurrant, ex quibus intrare poſſet reſtitutio ex clauſula generali, ſi qua mihi, de qua in proxima allegat. deciſ. 82. par. 9. recen. facilius tamen in muliere, quàm in viro admittenda; Nihilominus, ubi ad inventarii confectionem de facto proceſſit, ſed ſolùm prætenditur ejus nullitas ob defectum alicujus ſolemnitatis, citra dolum & fraudem poſitivam, conceditur mulieri reſtitutio, ut per Franck. & Aden. deciſ. 229. Stajban. jun. reſol.

95. num. 37. cum ſequen. Capyc. Latr. conſult. 57. num. 30. & per tot.

Scrībentes pro auctore, in eo principaliter inſiſtebant, quod hujus quaſtionis effectus eum faciebat potiùs reum, ipſam verò hæredem putativam auctricem, ſtante quod in rationibus negotii defuncti interim adminiſtrati, ipſa allegando ad ejus manus non perveniſſe niſi tot pecunias, petebat ex aliis bonis & effectibus hæreditariis ſibi reſci illud plus, quod in dicti negotii adminiſtratione erogaverat, quaſi quod ex inventario defectivo non probaretur dicta negativa exiſtentia aliarum pecuniarum, vel bonorum, quæ aliàs ex inventario valido & legitime confecto probatur.

Quamvis autem objectum ceſſaret, ex ceſſante præſuppoſito facti, feu prætenſæ nullitatis ex deductis in prima inſpectione, adeo ut frustratoria eſſet altera inſpectio juris, in caſu invaliditatis; Adhuc tamen, iſta etiam admiſſa, dicebam, quod conſuſio ſuper negativa exiſtentia aliorum bonorum probanda per hæredem, qui eam ad ſui favorem alleget ex inventario bene confecto, non autem ex defectivo ex deductis per Cavaler. dec. 246. Aden. ad Buratt. dec. 115. num. 18. eſt in ſuo caſu vera, nullatenus verò ad rem applicabilis; Iſta enim inſpectio, an ſcilicet & quando inventarium probet negativam aliorum bonorum, procedit quando hæres eam allegat tanquam fundamentum ſuæ intentionis, atque pro aſſequentis juribus ex titulo hæreditario ſibi competentibus, ſive etiam pro aſſequentis juribus propriis, per viam replicationis adverſus alios intereſſatos de eadem qualitate hæreditaria excipientes; Ut putâ, vult hæres facere ſuas detractiones legales legitimæ & trebellianicæ ex certis bonis ſpecialiter alienari prohibitis, ſeu particulari fideicommiſſo ſubjectis, ad quæ regula eſt hujusmodi actionem non competere niſi in ſubſidium, atque pro juſtificando, quod alia non extant, ipſe allegat negativam ex inventario rezultantem, tunc ſi inventarium eſt legitime confectum, probat negativam, quatenus per hæredem auctorem ad ſuam intentionem fundandam allegetur, ſecùs autem è converſo.

Prout ſi hæres, ex perſona propria ejus jura adverſus hæreditatem, ac legatarios, vel fideicommiſſarios, agendo, vel excipientiſi deducat, ſeu experiat, dicti autem intereſſati objiciant de qualitate hæreditaria inducente conſuſionem actionum, ſive præſumptionem ſolutionis ex aliis bonis & effectibus hæreditariis, tunc rectè ad favorem hæredis probari dicitur negativa aliorum bonorum ex inventario legitimo, non autem ex defectivo, cum ſimilibus, de quibus Cavaler. & Aden. ad Buratt. ubi ſupra. apud quos concordantes.

Præſens autem quaſtio diverſa erat, quoniam dicta Eliſabetta non faciebat amplius figuram hæredis, dum dictus titulus jam evanuerat, ac redactus erat ad non titulum, eaque remanente in terminis ſimplicis adminiſtratoris, non tenebatur reddere rationem niſi de bonis, quæ conſtabat ad ejus manus obveniſſe ex deductis deciſ. 380. par. 4. rec. tom. 2. ubi in fortioribus terminis tutoris; Neque ex eo, quod defunctus de tempore morti proximi pecunias in majori quantitate habuerit, earundem pecuniarum exiſtentia, ſeu obventio probata dicitur, quoniam eo etiam brevi tempore, per ipſum defunctum, impendi, atque in alios uſus erogari potuerunt, ſolaque contraria poſſibilitas ſufficit ad hujusmodi probationem elidendam, vel oſcuſcandam, quæ perfecta & concludens dici poſſit, ut poſt hæc ſcripta ponderavit in ſpecie Rotæ in Antoniana hæreditatis 26. Januarii 1665. coram Perofio,

De LUCA
de
ſtamentis
et
cvi
9

spio, §. nec urget Potissimè quia dabantur probationes & adminicula in genere super profusione notabilis pecuniarum quantitatis per defunctum factæ circa tempora morti proxima ob aliquas molestias eriminales; Est benè verum, quod omisio, vel defectiva confectio inventarii malum adminiculum causet ad alios effectus, ut *sub tit. de legisima & de tract. & in aliis hoc eod. tit.*

MUTINEN.
H A E R E D I T A T I S,
I N T E R
LAURENTIUM, & CONSTANTIAM
DE CAMONCHIIS.

Responsum pro veritate.

Præceptum à testatore hæredi inunctum de non utendo beneficio inventarii, an sit obligatorium, ad eò ut adita hæreditate, hæres tali beneficio uti non valeat, vel potius sperni possit; Et quatenus defectus potestatis non concurreret, an, & quando dicatur adesse defectus voluntatis; Et quomodo dicatur constare, quod testator id voluerit.

Hæres contraveniens voluntati Testatoris, atque nolens ejus præceptum adimplere, an faciat suos fructus ex bonis hæreditariis interim perceptos; Et aliqua de imaginaria solutione, seu bonorum hæreditariorum appropriatione sibi ipsi facta.

S U M M A R I U M.

- 1 *Acti series.*
- 2 **F** An testator possit prohibere conjectionem inventarii, referuntur opiniones hinc inde.
- 3 Referuntur plura Statuta ad imentiam beneficium inventarii.
- 4 Ex quibus probetur voluntas testatoris rohibendi inventarium.
- 5 Pro aditione requiritur actus certus & determinatus, & non sufficit suspensus.
- 6 Actus agentium non operantur ultra voluntatem agentis.
- 7 De restitutione in integrum competente adversus aditionem factam per majorem.
- 8 Ad effectum caducitatis & pœna requiritur dolus.
- 9 De materia imaginaria solutionis & appropriationis bonorum, quando intret.
- 10 An hæres erogans pecuniam suam in extinctionem aris absenti hæreditariis, ob id faciat suos fructus bonorum.
- 11 Bona fides, vel non mala, excusat à fructibus perceptis & consumptis.
- 12 Hæres putativus bona fidei excusat à disspationibus.
- 13 Quando hæres ob contraventionem præcepti testatoris teneatur ad restitutionem fructuum.

Franciscus de Camonchiis, instituto hærede Lavinio fratre, mandavit, ut infra mensem post sequutum ipsius testatoris obitum, solemniter, ac validè se obligare deberet, ad punctualiter exequenda omnia in testamento disposita, sub pœna caducitatis ad favorem Constantiæ sororis, quam tali casu substituit; Atque in hujus præcepti exequutionem Lavinus infra terminum præscriptum, (salvo beneficio invenearii, cum quo hæreditatem prædictam adire velle expressè professus est) dictam obligationem coram Notario, & testibus per publicum instrumentum fecit, deindeque ad inventarii confectioem juxta formam à lege, sive à loci stylo præscriptam processit; Hinc proinde inter prædictos Lavinium & Constantiam orta est dubitatio, an per dictam obligationem, cum tali præservativa factam, contraventum diceretur dicto testatoris præcepto, & an illud esset validum & obligatorium, ita ut factus esset, necnè locus caducitati, seu pœnali substitutioni, atque super hoc pro veritate ex parte utriusque consultus.

Respondi, hujusmodi quæstionem duplicem habere inspectionem, Unam generalem in abstracto super potestate, an scilicet, volens, possit testator, hæredem privare beneficio inventarii, ita ut hujusmodi præcepta valida & obligatoria sint, vel potius sperni possint; Et alteram specialem & in concreto super voluntate, an scilicet testator id voluerit; Et quatenus sic, ad eò ut, potestas ac voluntas in idem concurrerent, an adhuc integrum esset Lavinio hæredi, testatoris præceptum implere, atque non obstante dicta contraria declaratione, præfata substitutionis casum impedire.

Super prima inspectione, modicam dixi versari difficultatem, quoniam, licet *Guid. Pap. conf. 63. nu. 4. Phanuco. de invent. par. 2. numer. 69. Gizzarell. de cis. 7. numer. 56. Altograd conf. 84. nu. 27. lib. 1. & ceteri apud eos, negent in testatore talem potestatem, ex regula nemo potest, &c. quasi quod hoc beneficium publico favore introductum, privatorum dispositionibus tolli non valeat; Contrarium tamen magis communiter tenent DD. collecti per *Surd. decis. 30. numer. 19. & sequen. Cancr. par. 3. var. capit. 2. de invent. numer. 235. Cyriac. contro. 160. numer. 103. Mangil. de imputatione quest. 134. per tot. benè Menoch. conf. 942. numer. 10. cum sequen. ubi tres casus distinguit; Unum, ubi prohibitio est in præjudicium creditorum, & tunc de plano procedit negativa; Alterum, ubi agitur de præjudicio legatariorum, & in hoc certant DD. ut liquet ex *Croto in d. l. nemo potest numer. 52. qui hos terminos percussit, atque adhuc probabilior videtur negativa ob remissionem doli, & occasionem delinquendi, quæ ita præbetur; Et tertium, quoad præjudicium ipsius hæredis, ne tali beneficio juvetur, & in hoc verior, magisque communis videtur affirmativa, qualem etiam canonizavit *Rota apud Cavaler. decis. 471. Atque verè ponderatis auctoritatibus, in quibus se fundant tenentes contrarium, præsertim Bald. in l. finali. Cod. arbitrium iur. el. num. 6. & Crot. ubi supra, cum quibus pertransit *Phanuco. non percipiunt istum tertium casum, sed potius primum, vel secundum; Ideoque videtur originale inventum Guid. Pap. dicto conf. 63. sine auctoritate, vel probabiliori ratione; Licet enim alleget *Angel. in dicta l. finali. Cod. ad arbitrium iur. el. 6. attamen quantum tunc videre licuit,******